

WFT CONSUMPTIEF KREDIET PE

WFTsamenvattingen
Alphen aan den Rijn
Alle rechten voorbehouden

Deze uitgave is met veel zorg samengesteld. De juistheid van de gegevens is mede afhankelijk van informatie die ons door derden is verstrekt. WFTsamenvattingen aanvaardt geen aansprakelijkheid voor onjuistheden of onvolledigheden.

© Copyright: dit document is auteursrechtelijk beschermd. Het is verboden dit document te verspreiden, te vermenigvuldigen of op een andere wijze openbaar te maken zonder schriftelijke toestemming van WFTsamenvattingen.

Inhoudsopgave

Deel 1: Basis

1. Besluit verzekeringskeuringen ex-kankerpatiënten	2
2. BKR	3
3. Essentiële-informatiedocument (Eid).....	5
4. Fiscale wijzigingen	6
5. Kifid.....	8
6. Leidraden over en aanpassing van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme.....	9
7. Protocol Incidentenwaarschuwingssysteem Financiële Instellingen (PIFI)	13
8. Schuldhulpverlening	15
9. Stichting Tuchtraad Verzekeraars.....	19
10. Stijging AOW-leeftijd	20
11. Stimulering arbeidsmarktpositie	20
12. UBO-register	22
13. Verlofregelingen.....	24
14. Verplichte assurantiebelasting bij dubbele vergoeding	25
15. Wet afwikkeling massaschade in collectieve actie (WAMCA)	26
16. Wet arbeidsmarkt in balans	27

Deel 2: Consumptief Krediet

1. Actualisatie leennormen.....	30
2. Besluit tijdelijke verlaging kredietvergoeding	35
3. Bureau Krediet Registratie (BKR).....	36
4. Herziening beslag en executierecht.....	38
5. Passend Consumptief Krediet	40
6. Regeling aanpak flitskrediet.....	41

Deel 1: Basis

1. Besluit verzekeringskeuringen ex-kankerpatiënten

Inleiding

Op 17 november 2020 is het Besluit verzekeringskeuringen ex-kankerpatiënten gepubliceerd. Sinds 1 januari 2021 mogen verzekeraars in bepaalde gevallen de ziekte uit het verleden niet meer meewegen bij het vaststellen van de premies. Zo moet het voor ex-kankerpatiënten eenvoudiger worden om zich te verzekeren.

Reden voor dit besluit

Bij het aangaan van een overlijdensrisicoverzekering of een uitvaartverzekering wordt gevraagd of iemand in het verleden kanker heeft gehad. Het gevolg daarvan is dat ex-kankerpatiënten bij het afsluiten van een overlijdensrisico- of uitvaartverzekering vaak nog jarenlang aan verzekeraars moeten blijven melden dat zij ooit kanker hebben gehad. Met mogelijk gevolg dat zij niet als verzekerde worden geaccepteerd of alleen tegen een (aanzienlijk) hogere premie.

Dit kan verregaande consequenties hebben voor ex-kankerpatiënten. Zo kan het afsluiten van een overlijdensrisicoverzekering een voorwaarde zijn voor het verkrijgen van een hypotheek of bedrijfskrediet. Het niet (of tegen andere voorwaarden) kunnen afsluiten van een overlijdensrisicoverzekering beperkt ex-kankerpatiënten in hun mogelijkheden om hun leven (na een ernstige ziekte) opnieuw op te pakken.

Inhoud van het besluit

In de Wet op de medische keuringen (Wmk) is bepaald dat er geen vragen mogen worden gesteld en geen onderzoeken mogen worden verricht die een onevenredige inbreuk maken op de persoonlijke levenssfeer van de kandidaat-verzekerde. De minister heeft op basis van deze wet nadere regels gesteld in het Besluit verzekeringskeuringen ex-kankerpatiënten.

Het besluit heeft betrekking op twee soorten levensverzekeringen:

1. **Tijdelijke overlijdensrisicoverzekeringen:** hiervoor gelden twee aanvullende voorwaarden:
 - o Verzekering eindigt voordat de verzekerde 71 jaar oud is; en
 - o Verzekerde bedrag is niet hoger dan de vragengrens (van 2022-2024: € 294.803). De vragengrens wordt iedere 3 jaar aangepast.
2. **Uitvaartverzekeringen:** hiervoor geldt als aanvullende voorwaarde dat de verzekerde op het moment van afsluiten jonger is dan 61 jaar.

Let op: het moet dus gaan om verzekeringen die alleen uitkeren bij overlijden. Een gemengde verzekering, die ook uitkeert bij in leven zijn op een bepaalde datum, valt expliciet niet onder de regeling.

Als aan de hierboven aangegeven aanvullende voorwaarden is voldaan, dan geldt voor deze twee verzekeringen dat:

- Een verzekeraar niet mag vragen of iemand kanker heeft gehad als hij al 10 jaar of langer onafgebroken geen detecteerbare kanker heeft (volledige remissie).
- Als de keurling jonger dan 21 jaar was op het moment dat hij gediagnosticeerd werd met kanker, geldt een termijn van 5 jaar.
- Voor bepaalde typen kanker (en de stadia waarin die gediagnosticeerd zijn) geldt ook een kortere termijn. Op dit moment is een lijst met 7 kankertypes gepubliceerd waarvoor de kortere termijn geldt. Die kortere termijn varieert van 3 tot 9 jaar, afhankelijk van het kankertype en -stadium.

De hierboven genoemde lijst met kankertypes waarvoor een kortere termijn geldt is opgezet door het Verbond van Verzekeraars en De Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties (NFK). De lijst is gebaseerd op actuele data over de overlijdenskansen van ex-patiënten, onder andere uit de Nederlandse Kankerregistratie. Het Verbond en de NFK monitoren beiden of de lijst in de toekomst kan worden uitgebreid (bijv. door medische vooruitgang en nieuw beschikbare data).

Wel rekening houden met andere aspecten

Verzekeraars behouden het recht om bij het afsluiten van een overlijdensrisicoverzekering of uitvaartverzekering om naar andere aandoeningen of relevante aspecten (bijv. levensstijl) te vragen en dit mee te wegen in het oordeel. Zo mogen zij ook vragen naar bestaande klachten die bijv. het gevolg kunnen zijn van kanker of de behandeling ertegen. Deze factoren kunnen relevant zijn voor een goede inschatting van het te verzekeren overlijdensrisico en het vaststellen van een passende premie.

2. BKR

Inleiding

Voor het in kaart brengen van de financiële positie van de klant is het belangrijk dat je alle bezittingen en schulden in beeld hebt. Hierbij is het BKR-register een handig hulpmiddel. Vanaf 1 december 2016 worden er meer schulden bij BKR geregistreerd. Let op: er zijn nog steeds schulden die niet geregistreerd worden bij BKR, denk aan studieschulden.

In 2018 zijn er twee relevante wijzigingen doorgevoerd bij BKR:

1. Het is mogelijk om gratis inzage te krijgen in BKR-registraties.
2. In specifieke gevallen kan een terechte registratie verwijderd worden.

In 2019 zijn er enkele nieuwe registratiecodes bijgekomen.

In 2022 zijn er aanpassingen in de registratie van schuldhulpverlening doorgevoerd.

Digitale inzage door Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Op 25 mei 2018 is de AVG in werking getreden. De AVG heeft tot een versterking van de privacy rechten van de consument geleid. Consumenten mogen sindsdien bij bedrijven en instanties de over hun geregistreerde gegevens inzien. Dit geldt dus ook voor het BKR. In principe moet inzage gratis zijn.

BKR hanteerde hierop de volgende methode:

- Consumenteninzage is gratis als het overzicht met de geregistreerde gegevens wordt opgehaald in Tiel. Dit is waar het BKR gevestigd is.
- Voor het opsturen van het overzicht met de geregistreerde gegevens worden kosten in rekening gebracht bij de consument. De hoogte van de kosten zijn afhankelijk van de keuze die de consument maakt. Daarnaast moest de klant ook een kopie identiteitsbewijs per post opsturen, voordat het overzicht kan worden toegezonden.

Daarnaast stelde het BKR dat een consument slechts beperkt inzage kon vragen in de over hem/haar geregistreerde gegevens.

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) was niet blij met deze methode, en heeft het BKR hierop aangesproken. In mei 2019 heeft het BKR daarom haar werkwijze aangepast. Sindsdien gelden de volgende regels:

- Consumenteninzage is digitaal en gratis. Hiervoor wordt het iDIN systeem gebruikt.
- Het aantal inzagen is niet gemaximeerd. Een consument kan dus zo vaak als hij wenst inzage aanvragen.

Let op: het is BKR niet toegestaan om gebruik te maken van DigiD of het BSN vanwege privacyregels. Daarom wordt het iDIN systeem gebruikt. Het BKR vindt dit niet wenselijk en probeert bij de overheid een andere inlogmethode af te dwingen.

Belangenafweging verwijdering terechte registraties

Op 22 januari 2018 heeft het BKR de 'Handrekening Belangenafweging' gepubliceerd. Met behulp van deze handreiking kunnen verzoeken van consumenten tot (gedeeltelijke) verwijdering van gegevens uit het Centraal Krediet Informatiesysteem (CKI) op een eenduidige wijze door kredietverleners worden beoordeeld.

In het Centraal Krediet Informatiesysteem (CKI) staan per consument de verstrekte kredieten en eventuele achterstanden geregistreerd. Deze informatie is strikt persoonlijk. In sommige gevallen is de consument van mening dat er sprake is van een onterechte BKR-registratie. De consument neemt dan contact op met de kredietverstrekker die vervolgens de handreiking volgt om te bepalen of de consument gelijk heeft. Als de consument gelijk heeft wordt de registratie aangepast.

Ook als de consument geen gelijk heeft, bestaan er uitzonderingen waarin een terechte registratie toch (gedeeltelijk) kan worden verwijderd. De kredietverstrekker beoordeelt of de registratie nog wel proportioneel is. De AVG stelt dat de verhouding tot het doel van gegevensverwerking (kredietregistratie) niet disproportioneel (onevenredig) mag zijn met de inbreuk van de belangen van de consument.

Voorbeeld: een achterstandsregistratie op een kleine lening, kan een enorme impact hebben voor vervolg kredietaanvragen van de registreerde. De vraag is dan, is de consequentie van deze registratie proportioneel? Er dient dus een belangenafweging te worden gemaakt. Hierbij komt de handreiking kijken.

Afweging Handreiking Belangenafweging

De 'Handreiking Belangenafweging' is alleen van toepassing op terechte registraties. De belangrijkste afwegingen zijn:

- **Validiteit bijzondere individuele omstandigheden:** hoe meer valide de bijzondere omstandigheden van de individuele consument zijn, hoe meer de kredietverstrekker geneigd zal zijn om de registratie (gedeeltelijk) te verwijderen.
- **Impact consument:** hoe meer impact de registratie heeft op de belangen van de consument, hoe meer de kredietverstrekker geneigd zal zijn om de registratie (gedeeltelijk) te verwijderen.

Er blijft een algemeen belang van registratie van schulden en achterstanden. Kredietverstrekkers moeten gewaarschuwd worden voor slechte betalende. Toch zijn er situaties denkbaar waarin het belang van deze registratie niet opweegt tegen de belangen van de klant.

Voorbeeld: een klant heeft een A-codering opgelopen doordat hij vergeten is zijn telecomkrediet te betalen. De achterstand is slechts een paar tientjes. Door een verhuizing heeft de klant de aanmaningen niet ontvangen. De klant is inmiddels op de hoogte van de schuld en heeft deze direct afgelost. Toch blijft de A-codering nog jaren staan in het BKR, met tot gevolg dat de klant geen woning kan kopen. In dit geval is er sprake van een disproportioneel gevolg van de BKR-registratie. De registratie is terecht, maar de gevolgen voor de klant zijn onevenredig groot waardoor de registratie verwijderd mag worden.

Sinds oktober 2021 dient iemand met een klacht over een terechte maar disproportionele registratie bij het BKR, zich te melden bij het Kifid. Tot deze datum handelde het BKR deze klachten zelf af met een eigen Geschillencommissie. Met ingang van oktober 2021 worden deze klachten door het Kifid afgehandeld.

Private lease

Private lease is het 'huren' van een auto tegen een vast maandbedrag. In dit bedrag zitten alle kosten (kosten voor afschrijving, allriskverzekering, motorrijtuigenbelasting, reparatie en onderhoud etc.) die bij een auto horen, met uitzondering van de brandstof. Aan het einde van de looptijd levert de lessee de auto weer in bij de lessor. De lessee wordt dus geen eigenaar van de auto.

Private lease wordt vanwege de langdurende financiële verplichting gezien als krediet en wordt daarom geregistreerd bij BKR onder de code Operational Autolease (OA). Tot 1 april 2022 werd alleen de financiële component geregistreerd. Deze component werd berekend aan de hand van de volgende formule: **financiële component = 65% van de leasesom x looptijd**. De overige 35% werd gezien als servicekosten voor verzekering, motorrijtuigenbelasting, slijtage banden, onderhoud etc. en werd daarom niet geregistreerd.

Vanaf 1 april 2022 wordt voor alle nieuwe registraties 100% van de totale leasesom geregistreerd. Het verhogen van het percentage dat geregistreerd wordt heeft gevolgen voor de leningen die consumenten daarna willen sluiten. Er wordt in dat geval dus rekening gehouden met hogere maandlasten waardoor de resterende leencapaciteit daalt.

Voorbeeld:

Overeenkomst is aangegaan vóór 1 april 2022:

X. heeft een 4-jarig private lease contract gesloten. De maandelijkse leasesom bedraagt € 500. Het volgende bedrag wordt bij BKR geregistreerd: $(48 \text{ maanden} \times € 500) \times 65\% = € 15.600$.

Overeenkomst wordt aangegaan na 1 april 2022:

X. heeft een 4-jarig private lease contract gesloten. De maandelijkse leasesom bedraagt € 500. Het volgende bedrag wordt bij BKR geregistreerd: $(48 \text{ maanden} \times € 500) \times 100\% = € 24.000$.

Restschuld hypotheek

Restschuld hypotheek na aanspraak op NHG

Als een woning met NHG wordt verkocht en er ontstaat een restschuld, dan wordt deze restschuld bij BKR geregistreerd onder de code RN. Het Waarborgfonds Eigen Woning (WEW) oordeelt vervolgens of de restschuld door de NHG wordt kwijtgescholden. De uitkomst maakt voor de codering geen verschil. Registratie vindt plaats bij een schuld van € 250 die langer dan één maand duurt.

Restschuld hypotheek zonder aanspraak op NHG

Als een woning zonder NHG wordt verkocht en er ontstaat een restschuld, dan wordt deze restschuld bij BKR geregistreerd onder de code RH. Registratie vindt plaats bij schulden van € 250 die langer dan één maand duurt.

Toevoegingen vanaf 1 februari 2020

Het BKR heeft op 1 februari 2020 twee wijzigingen doorgevoerd met nieuwe registraties tot gevolg:

- **Zakelijke kredieten:** het BKR registreert sinds 1 februari 2020 de zakelijke kredieten waarvoor iemand persoonlijk aansprakelijk is. Het gaat hierbij om de kredieten voor een eenmanszaak, VOF, maatschap en CV waarvan iemand beherend vennoot is.

Zakelijke kredieten worden bij geregistreerd onder de code ZK (Zakelijk Krediet). Het bedrag van het zakelijk krediet wordt niet geregistreerd. Zakelijke kredieten hebben namelijk vaak een variabele kredietlimiet. Het registreren van een bedrag heeft dan geen toegevoegde waarde.

Bij de aanvraag van een nieuw krediet zal de financieel dienstverlener vragen om de jaarcijfers van de onderneming waarin het actuele kredietbedrag staat. Als er een achterstand ontstaat op de betalingen van het zakelijk krediet, dan zal dit worden gemeld bij het BKR, en zal dit leiden tot een achterstandscodering.

- **Hypotheek op een andere woning dan de eigen woning:** er zijn steeds meer mensen met een tweede woning. Je kunt hierbij denken aan een vakantiehuis of een appartement dat verhuurd wordt. Om deze reden registreert het BKR sinds 1 februari 2020 de registratie van hypotheek die niet op een eerste eigen woning rusten. Deze hypotheek worden geregistreerd onder de code HO (Hypotheek Overig onroerend goed).

Een HO-registratie wordt direct geplaatst op het moment dat iemand een hypotheek op een tweede woning of ander onroerend goed aangaat. Bij een achterstand van 2 maanden wordt een achterstandscodering geregistreerd. Mocht de consument een nieuw krediet aanvragen dan wordt niet alleen gekeken naar de HO-registratie, maar wordt ook geïnventariseerd of er huurinkomsten zijn uit het overige onroerend goed, en hoe bestendig deze inkomsten zijn. Dit kan de kredietwaardigheid van de consument namelijk vergroten.

Let op: een hypothecaire lening op de eigen woning wordt nog steeds niet geregistreerd bij BKR. Dit gebeurt alleen als er een achterstand is van 3 maanden of langer. De schuld wordt dan geregistreerd met de afkorting HY (Hypotheek) en een achterstandscodering.

Wijzigingen schuldhulp registraties vanaf februari 2022

Met ingang van februari 2022 zijn er een aantal wijzigingen doorgevoerd in BKR-registraties van gemeentelijke schuldhulp. Tot januari 2022 stond de code SR (schuldberegeling) in het BKR. Met ingang van 1 februari 2022 is deze opgesplitst in twee nieuwe codes:

- **SH:** staat voor 'schuldhulp'. Alle op 1 februari bestaande SR-registraties waar geen bedrag bij stond, zijn per 1 februari 2022 omgezet in een SH codering.
- **SK:** staat voor 'saneringskrediet'. Alle op 1 februari bestaande SR-registraties waar wel een bedrag bij stond, zijn per 1 februari omgezet in een SK codering.

3. Essentiële-informatiedocument (Eid)

Inleiding

Met ingang van 1 januari 2018 geldt de Europese verordening Packaged Retail Investment and Insurance-based Investment Products (PRIIPs) voor een groot aantal beleggingsproducten en verzekeringsproducten met een beleggingscomponent.

Het gevolg hiervan is dat aanbieders van deze producten (bijv. levensverzekering) in plaats van een financiële bijsluiter een Essentieel-informatiedocument (Eid) moeten opstellen en aan hun potentiële klanten moeten verstrekken. Het gaat hierbij om producten waarvan de uiteindelijke opbrengst, naast een eventuele garantie, tenminste voor een deel onzeker is. Sinds 2022 wordt ook de Essentiële beleggersinformatie (Ebi) vervangen door het Eid.

De Europese verordening PRIIPs heeft tot doel de transparantie van beleggingsproducten te vergroten, ter bescherming van de belegger. Naar aanleiding van de verordening wordt het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen (BGfo) aangepast. Een belangrijke wijziging is de verplichting tot het verstrekken van een Essentieel-informatiedocument (Eid).

Essentiële-informatiedocument (Eid)

Het Essentieel informatiedocument (Eid) is vanaf 1 januari 2018 de opvolger van de financiële bijsluiter voor financiële producten met een beleggingscomponent. De volgende producten worden o.a. als PRIIP aangemerkt: beleggingsfondsen, beleggingsobjecten, levensverzekeringsovereenkomsten met een beleggingscomponent, gestructureerde producten, gestructureerde deposito's en derivaten. Let op: lijfrenteproducten (bedoeld als pensioeninkomen) vallen niet onder de PRIIPs-verordening.

Het Eid moet uitgegeven worden in het Nederlands. Het document mag op papier of een andere duurzame drager worden verstrekt (bijv. een usb-stick of ander opslagmedium, of via een website). Het document moet tijdig worden verstrekt, voordat een overeenkomst tot stand komt. Hierdoor krijgt de consument een beter inzicht in de risico's, kosten en het beoogd rendement, zodat zij de producten makkelijker onderling kunnen vergelijken. Het Eid heeft in de gehele Europese Unie (EU) een uniforme vorm en inhoud.

Het Eid is een gestandaardiseerd document (EU-regels), dat geen verwijzingen naar marketingmaterialen bevat. Het document bestaat uit maximaal 3 pagina's. Het moet accuraat, eerlijk en duidelijk geschreven zijn.

Inhoud

- Beschrijving van de specifieke eigenschappen van het product
- Beschrijving van het soort financieel product (PRIIP)
- Beschrijving van de doelstelling en voor wie het bedoeld is (doelgroep)
- Omschrijving van de mogelijke verzekeringsuitkeringen
- Indicatie van de opbrengsten, kosten en het rendement. De kosten moeten worden gesplitst in kosten die over de looptijd van het product in rekening worden gebracht, en de totale kosten (in geldelijke en procentuele termen). Het rendement wordt in beginsel weergegeven door 4 prestatiescenario's: positief, neutraal, negatief en stress scenario. De term 'historisch rendement' wordt vervangen door 'werkelijk rendement'.
- Beschrijving van de te lopen risico's (risico-indicator). Zie het voorbeeld hiernaast.
- Beschrijving van de klachtenprocedure

Voor verzekeringsproducten die een PRIIP zijn geldt tijdens de looptijd een informatieverplichting. Voor producten die vanaf 2018 worden gesloten, moet jaarlijks een prognose van de hoogte van het eindkapitaal op basis van een ongunstig of een gematigd scenario worden verstrekt. Voor eerder gesloten verzekeringsproducten geldt een scenarioverplichting op basis van een pessimistische voorspelling of het werkelijke rendement.

Essentiële-informatiedocument (Eid) vanaf 2022 in plaats van Essentiële beleggersinformatie (Ebi)

De Essentiële beleggersinformatie (Ebi) blijft tot 2022 bestaan.

ICBE's/UCITS en bepaalde beleggingsinstellingen (AIFM's of alternative investment funds) zijn bij het verstrekken van PRIIPs tot 31 december 2021 vrijgesteld van de verplichting tot het Essentiële-informatiedocument (Eid). Zij moeten wel de Essentiële Beleggersinformatie (Ebi) verstrekken. Vanaf 1 januari 2022 zullen ook zij een Eid moeten verstrekken.

4. Fiscale wijzigingen

Belastingheffing in box 3

Er wordt belasting geheven over een fictief inkomen uit vermogen. Voor de vaststelling van het vermogen geldt 1 januari als peildatum. Voor het berekenen van het inkomen uit sparen en beleggen dien je verschillende formules toe te passen. Deze zullen we je hieronder toelichten.

Rendementsgrondslag:

Rendementsgrondslag = bezittingen – (schulden – doelmatigheidsdrempel) – heffingsvrij vermogen

Voorbeelden van bezittingen en schulden die onder deze grondslag vallen zijn:

- Tweede woning. Let op: de eerste woning valt in box 1.
- Contant geld, spaartegoeden en beleggingen
- Alle schulden die niet in box 1 vallen

Vrijstellingen: een aantal vermogensbestanddelen zijn vrijgesteld van vermogensrendementsheffing in box 3:

- Groene beleggingen: maximaal € 61.215 (voor fiscaal partners ongeveer € 122.430).
- Uitvaart- of overlijdensrisicoverzekeringen tot een bedrag van € 7.444 (2022). Uitvaartverzekeringen met een hogere waarde vallen met de volledige waarde in de vermogensrendementsheffing van box 3.
- Contant geld tot een bedrag van € 560 (2022) per belastingplichtige.